

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1538
Tarih : 28.03.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Barış İçin Akademisyenler inisiyatifi tarafından 11 Ocak 2016 tarihinde “Bu Suça Ortak Olmayacağız” başlığıyla yayınlanan bildirinin ardından çok sayıda akademisyenin maruz kaldığı işten çıkarma, görevden uzaklaştırma, adli ve idari soruşturma ile gözaltı ve tutuklama uygulamalarının araştırılması, üniversitelerin özgür düşünce üretme misyonlarının gerçekleştirilebilir kılınması, bu hususta kamuoyunda derinleşen endişelerin giderilmesi ve akademisyenlerin temel hak ve ifade özgürlüklerinin güvence altına alınması için Anayasa’nın 98’inci ve İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince bir meclis araştırması açılması için gereğinin yapılmasını arz ederiz.

Çağlar DEMİREL

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de barış koşullarının tesis edilmesine katkı sunmak maksadıyla 2012 yılında kurulan Barış İçin Akademisyenler inisiyatifi, Kürt sorunu, çatışmalar ve müzakere süreçleri, barış pratikleri gibi konularda akademik bilgi üreten bir oluşumdur.

2015 yılında Türkiye'de yeni bir çatışmalı sürecin doğduğu koşullarda bir araya gelen grup Silvan, Sur ve Cizre gibi şehirlerde başlatılan ablukalar esnasında devletin izlediği yöntemleri eleştiren "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı bir bildiri kaleme almışlardır. Büyük bir çoğunluğu Türkiye'deki üniversitelerde görev yapmakta olan 1128 akademisyen bu bildiriye imza atmış ve bildiri metni 11 Ocak 2016'da bir basın açıklaması ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Metnin yayınlanmasının hemen ertesinde 'havuz medyası' olarak tabir edilen basın yayın kuruluşları metni ve imzacılarını hedef gösteren haberleri manşetten gündeme taşımışlardır. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, birçok hükümet yetkilisinin yaptığı açıklamalarda ve YÖK ile çeşitli üniversite rektörlükleri tarafından yayınlanan bildirilerde imzacı akademisyen ve araştırmacılar "terör destekçisi", "vatan haini" gibi ithamlara maruz kalmışlardır. İmzacı akademisyenlerin maruz kaldığı tehdit ve saldırılar, bu tür hedef göstermelerle sınırlı kalmamış; korkutma ve hedef gösterme vakaları tanınmış bir suç örgütü lideri tarafından da açıkça ölüm tehdidinde kadar vardırılmıştır.

İlerleyen süreçte Cumhurbaşkanının sözlerini "emir" telakki eden birçok rektörlük bu bildiri ve imzacıları hakkında kınama mesajları yayınlamış ve bazı akademik kurumlar açıkça akademisyenlerin istifalarını isteyen açıklamalar yapmışlardır. Bugüne kadar toplamda 102 üniversitede 532 akademisyen hakkında idari soruşturma süreci başlatılmış olup, bunların 29'u hakkında "tedbiren görevden uzaklaştırma" kararı verilmiştir. Ayrıca 38 akademisyen çeşitli bahanelerle işten çıkarılmış ve 6 akademisyen de istifaya zorlanmıştır.

İdari soruşturmaların yanı sıra akademisyenler çok ciddi bir hedef gösterilme kampanyasının da mağduru olmuşlardır. İdari soruşturmaları adli soruşturmalar takip etmiştir. Farklı illerdeki savcılıklar Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. maddesi çerçevesinde "terör örgütü propagandası yapmak" ve/veya Türk Ceza Kanununun 301. Maddesi çerçevesinde "Türklüğe hakaret" davaları açmaya başlamıştır. Bildirinin yayınlandığı ilk hafta içinde 33 akademisyen ev baskınlarıyla gözaltına alınırken bugüne kadar toplamda 158 akademisyene adli soruşturma açılmıştır. Akademisyenlerden bazılarının yurtdışı yasağı ve adli denetim şartı getirilmiş durumdadır.

Ulusal ve uluslararası kamuoyunca adli soruşturulmalar büyük bir itiraz ve tepki görmüş olmasına karşın, son olarak, bildiriye imza atan ve 10 Mart 2016 tarihinde yaptıkları bir basın açıklaması aracılığıyla barış talebini yineleyen Yrd. Doç. Dr. Esra Mungan, Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Kaya ve Doç. Dr. Kıvanç Ersoy, "terör örgütü propagandası" yapmakla suçlanarak İstanbul'da çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklanmıştır.

Tutuklu akademisyenlerden Yrd. Doç. Dr. Esra Mungan'ın Bakırköy Kapalı Kadın Cezaevinde bir haftayı aşkın süredir tecrit koşullarına maruz kaldığı bilinmektedir. Avukatlar, Yrd. Doç. Dr. Mungan'ın ağırlatılmış müebbet hapis cezası alan hükümlülerin kaldığı bölüme yerleştirildiğini ve günde sadece 1,5 saatlik havalandırma hakkı bulunduğunu ve koşullarının kötüleştirildiğini ifade etmektedir. Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Kaya ve Doç. Dr. Kıvanç Ersoy ise 23 Mart 2016 tarihi itibarıyla ilk etapta kondukları Metris Cezaevi'nden Silivri Kapalı Ceza İnfaz Kurumu 9 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne nakledilmişlerdir. Koşulları daha ağır olan bu cezaevine girişte onur kırıcı biçimde çıplak aranmaya maruz kalan akademisyenler, çok katı biçimde tecritte olduklarını, üç kişilik iki ayrı odada tek başlarına tutulduklarını, birbirleriyle ve

başkalarıyla görüştürölmediklerini, tüm kitaplarının ileride geri verilmek üzere alındığını ve bir defter-kalem haricinde odalarının tümüyle boş olduğunu belirtmişlerdir.

Akademisyenlerin barış çağrısının tutuklamalar ve tecritle karşılık bulmuş olması Türkiye’de son dönemde hız kazanan temel hak ve özgürlüklerin gasp edilmesi sürecinde yeni bir eşik olarak addedilmektedir. Bu bağlamda, bildiriye imza atan akademisyenlerin 11 Ocak 2016’dan bu yana maruz kaldığı işten çıkarma, görevden uzaklaştırma, adli ve idari soruşturma ile gözaltı ve tutuklama uygulamalarının araştırılması, üniversitelerin özgür düşünce üretme misyonlarının gerçekleştirilebilir kılınması, bu hususta kamuoyunda derinleşen endişelerin giderilmesi ve akademisyenlerin temel hak ve ifade özgürlüklerinin güvence altına alınması için bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını gerekli görmekteyiz.